

Nr 191

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 28 september 1951 (nr 649) om straff för vissa trafikbrott; given Stockholms slott den 29 oktober 1964.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt 87 § regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 28 september 1951 (nr 649) om straff för vissa trafikbrott.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Gösta Skoglund

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att påföljden för grov vårdslöshet i trafik skall ändras från fängelse eller straffarbete i högst ett år till fängelse i högst två år. Ändringen föreslås skola träda i kraft den 1 januari 1965.

Förslag
till
Lag
angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 28 september 1951 (nr 649)
om straff för vissa trafikbrott

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 28 september 1951 om straff för vissa trafikbrott skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Brister vägtrafikanter — — — — — sex månader.

Där någon vid förande av bil, motorcykel, traktor eller motorredskap ådagalägger grov oaktsamhet eller visar uppenbar likgiltighet för andra människors liv eller egendom, dömes för grov vårdslöshet i trafik till fängelse *eller straffarbete* i högst *ett* år.

Där någon vid förande av bil, motorcykel, traktor eller motorredskap ådagalägger grov oaktsamhet eller visar uppenbar likgiltighet för andra människors liv eller egendom, dömes för grov vårdslöshet i trafik till fängelse i högst *två* år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1965.

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden hållet inför
Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i
statsrådet å Stockholms slott den 9 oktober 1964.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON,²⁷ statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING,²⁸ EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON.

T.f. chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Hermansson, anmäler — efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter — fråga om ändring av påföljden för grov vårdslöshet i trafik och anför följande.

Inledning

Genom brottsbalken den 21 december 1962 (nr 700), som enligt lagen den 20 mars 1964 (nr 163) om införande av brottsbalken träder i kraft den 1 januari 1965, sammanslås fängelse och straffarbete till ett enhetligt frihetsstraff, fängelse.

Lagen den 28 september 1951 (nr 649) om straff för vissa trafikbrott (i det följande kallad trafikbrottslagen) stadgar i ett fall straffarbete, nämligen i 1 § andra stycket, enligt vilket lagrum straffet för grov vårdslöshet i trafik utgör fängelse eller straffarbete i högst ett år.

I sitt betänkande med förslag till brottsbalk (SOU 1953: 14) föreslog straffrättskommittén, att straffmaximum för grov vårdslöshet i trafik skulle bestämmas till fängelse högst två år. Förslaget remissbehandlades i samband med kommitténs huvudförslag (se prop. 1962: 10 s. B 3—4).

Även trafikmålskommittén föreslog i sitt betänkande Trafikmål (SOU 1963: 27), att påföljden i 1 § andra stycket trafikbrottslagen skulle ändras så att högsta straff där blir två års fängelse.

Över trafikmålskommitténs betänkande har efter remiss yttranden avgivits av ett sjuttioal instanser, vilka vid remissvaren fogat utlåtanden från ett betydande antal myndigheter och organisationer.

Jag anhåller att nu få taga upp frågan om ändring av påföljden i 1 § andra stycket trafikbrottslagen till behandling.

Gällande bestämmelser

I 1 § första stycket trafikbrottslagen stadgas straff för vägtrafikanter, som brister i den omsorg och varsamhet som till förekommande av trafikolycka betingas av omständigheterna. Brottet benämnes vårdslöshet i trafik och straffet utgör dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Den, som vid förande av bil, motorcykel, traktor eller motorredskap ådågalägger grov oaktsamhet eller visar uppenbar likgiltighet för andra människors liv eller egendom, dömes enligt andra stycket samma paragraf för grov vårdslöshet i trafik till fängelse eller straffarbete i högst ett år.

Enligt 3 kap. 9 § brottsbalken, som träder i kraft den 1 januari 1965, skall den, som av grov oaktsamhet utsätter annan för livsfara eller fara för svår kroppsskada eller allvarlig sjukdom, dömas för framkallande av fara för annan till böter eller fängelse i högst två år.

Vid anmälan av brottsbalksförslaget uttalade chefen för justitiedepartementet, att tillämpning av 3 kap. 9 § brottsbalken får anses utesluten, då framkallandet av fara täckes av nyssnämnda stadgande i 1 § andra stycket trafikbrottslagen (prop. 1962: 10 s. B 96—97). Uttalandet föranledde ej någon erinran vid brottsbalksförslagets fortsatta behandling.

Lagen om införande av brottsbalken — som också träder i kraft den 1 januari 1965 — föreskriver i 4 § andra stycket, att till straffarbete ej vidare må dömas. I stället skall enligt stadgandet dömas till fängelse på tid som är stadgad för straffarbete.

Kommittéförslagen

Straffrättskommitténs förslag innebar, att påföljden för grov vårdslöshet i trafik skulle jämkas till överensstämmelse med en av kommittén föreslagen bestämmelse om vårdslöshet mot person, så att högsta straff angavs till fängelse högst två år.

Trafikmålskommittén hänvisar till stadgandet i 3 kap. 9 § brottsbalken, vilket motsvarar den bestämmelse angående vårdslöshet mot person som straffrättskommittén föreslagit. Det samband som råder mellan grov vårdslöshet i trafik och framkallande av fara för annan bör enligt kommittén föranleda, att straffet för förstnämnda brott — av kommittén benämnt grov trafikovarsamhet — blir fängelse i högst två år.

Remissyttrandena

Straffrättskommitténs förslag i denna del har berörts endast i det remissyttrande över kommitténs förslag till brottsbalk som avgivits av *Sve-riges advokatsamfund*. Samfundet har däri anfört, att någon höjning av maximistraffet för grov vårdslöshet i trafik ej bör genomföras, med mindre en av sakkunniga på området verkställd utredning ger vid handen, att

en dylik skärpning är påkallad. I den mån övergången till enhetligt frihetsstraff nödvändiggör en ändring av ifrågavarande stadgande, bör enligt yttrandet straffskalan bestämmas till fängelse i högst ett år.

Trafikmålskommitténs förslag, såvitt nu är i fråga, har vid remissbehandlingen av kommitténs betänkande inte föranlett någon erinran.

Föredraganden

Strafflatituden för grov vårdslöshet i trafik är som nämnts fängelse eller straffarbete i högst ett år. När brottsbalken den 1 januari 1965 trätt i kraft och straffarbete inte längre kan ådömas blir påföljden för grov vårdslöshet i trafik enligt lagen om införande av brottsbalken fängelse i högst ett år om ingen lagändring sker. De förslag om ändring av straffmaximum i 1 § andra stycket trafikbrottslagen till fängelse i högst två år, för vilka jag redogjort i det föregående, innebär följaktligen, att den övre straffgränsen för brottet höjes.

Förslagen får ses mot bakgrund av det av straffrättskommittén föreslagna och sedermera med vissa ändringar antagna stadgandet i 3 kap. 9 § brottsbalken. Enligt detta lagrum är det belagt med böter eller fängelse i högst två år att av grov oaktsamhet utsätta någon för livsfara eller fara för svår kroppsskada eller allvarlig sjukdom.

Trafikmålskommitténs förslag i dess helhet hinner inte behandlas så att eventuella lagändringar kan träda i kraft samtidigt med brottsbalken. Under tiden till dess den lagstiftning som kommitténs förslag kan föranleda träder i kraft, bör straffmaximum för grov vårdslöshet i trafik inte vara lägre än för framkallande av sådan fara som avses i 3 kap. 9 § brottsbalken. Jag föreslår därför, att 1 § andra stycket trafikbrottslagen nu ändras så att påföljden blir fängelse i högst två år. Som straffrättskommittén anført vid motiveringen av sitt förslag bör efter denna ändring straffet för grov vårdslöshet i trafik inte bestämmas i konkurrens med nyssnämnda stadgande i brottsbalken.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande måtte för det i 87 § regeringsformen avsedda ändamålet genom utdrag av protokollet inhämtas över det vid statsrådsprotokollet i detta ärende såsom *Bilaga*¹ fogade lagförslaget.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Regenten.

Ur protokollet:

Bo Holmquist

¹ Bilagan, vilken är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har uteslutits här.

Utdrag av protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 28 oktober 1964.

N ä r v a r a n d e:

justitieråden	HAGBERGH, DENNEMARK,
regeringsrådet	WILKENS,
justitierådet	RIBEN.

Enligt lagrådet den 26 oktober 1964 tillhandakommet utdrag av protokoll över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet den 9 oktober 1964, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen avsedda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 28 september 1951 (nr 649) om straff för vissa trafikbrott.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av hovrättsassessorn Böret Eriksson.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Stig Granqvist

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland,
i statsrådet å Stockholms slott den 29 oktober 1964.*

N ä r v a r a n d e:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING,
SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME
SVEN-ERIC NILSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Skoglund, lagrådets den 28 oktober 1964 avgivna utlåtande över det den 9 oktober 1964 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 28 september 1951 (nr 649) om straff för vissa trafikbrott* med förmälan, att lagrådet lämnat förslaget utan erinran.

Föredraganden hemställer, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition jämlikt 87 § regeringsformen föreslå riksdagen att antaga lagförslaget.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Bert Holmberg